

WPROWADZENIE

W oddawanym do rąk P.T Czytelników kolejnym zeszycie (drugim w roku 2015) „Roczników Pedagogicznych” prowadzone analizy i zaproponowane projekty mają swoje usytuowanie z dydaktyce.

Przedmiot i zakres zainteresowań dydaktyki ogólnej, jako jednej z podstawowych dyscyplin pedagogicznych ewoluował na przestrzeni wieków. Można uchwycić znamienne jej ujęcia: począwszy od sztuki nauczania, umiejętności praktycznej, która uwarunkowana jest talentem, poprzez teorię nauczania wychowującego, podporządkowaną pedagogice, teorię procesu uczenia się, po naukę o kształceniu i samokształtowaniu człowieka oraz uwarunkowaniach osobowościowych i społeczno-kulturowych przebiegu tych procesów.

Współczesna dydaktyka posiada integralny charakter. Łączy naukę i sztukę w służbie rozwoju człowieczeństwa. Anna Karpińska analizując prace N. Gage, K. Twardowskiego, M. Śnieżyńskiego, B. Nawroczyńskiego, J. Pólturzyckiego i innych podkreśla, że dziś dydaktyka, mimo że jest nauką – subdyscypliną pedagogiczną, jawi się też jako sztuka instrumentalna, wymagająca twórczego rozwiązywania problemów dydaktycznych, która obejmuje improwizację, spontaniczność, wycucie formy, stylu, tempa, rytmu, stosowności. Dydaktyka jest też sztuką dialogu między nauczającymi i uczącymi się, a szczególnie „sztuką wskazania, zrozumienia, przekonania i zaakceptowania przez obydwie strony ograniczeń i możliwości komunikacyjnych”¹. Autorka wskazuje na pilną potrzebę pogłębionych badań nad dydaktyką integralną, funkcjonującą nie tylko horyzontalnie, ale i wertykalnie. Jej wielostronne badania integrujące dorobek polskich dydaktyków dają podstawy do budowania nowych kierunków rozwoju dydaktyki².

Podjęcie refleksji z obszaru dydaktyki uzasadnia akcentowany przez wielu badaczy tej subdyscypliny (K. Denek, D. Klus-Stańska, K. Wenta, J. Póltu-

---

¹ A. KARPIŃSKA, A. SZWARC, *Wprowadzenie. Wątki wieloprofilowego dyskursu o dydaktyce*, w: A. KARPIŃSKA, A. SZWARC (red.), *Wybrane problemy dydaktyki w wymiarze teoretyczno-praktycznym*, Warszawa 2014, s. 12.

² Zob. tamże, s. 12.

rzycki) kryzys, stagnacja, chaos, deprecjonowanie teorii i praktyki kształcenia w naszym kraju. Przedstawione opracowanie zawiera zagadnienia z wielu obszarów dydaktyki, ujęte w aspekcie teoretycznym i praktycznym. W numerze tym została uwzględniona struktura przyjęta dla „Roczników Pedagogicznych”. Główna część opracowania to artykuły, które zostały podzielone na trzy części: studia teoretyczne, studia teoretyczno-praktyczne oraz implikacje praktyczne. Struktura została uzupełniona o recenzje dwóch publikacji książkowych oraz sprawozdania z inicjatyw podejmowanych przez pracowników i doktorantów Katedry Dydaktyki i Edukacji Szkolnej KUL.

Krystyna Chałas
redaktor naukowy zeszytu